

POSTANOWIENIE

Dnia 4 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania O. R. A. w C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Częstochowie
z udziałem zainteresowanych: M. B., M. J., M. M., M. B. i T. K.
o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym oraz ustalenie podstawy
wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 4 grudnia 2025 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od postanowienia Sądu Apelacyjnego
w Katowicach z dnia 12 września 2024 r., sygn. akt III AUa 1512/21,

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 12 września 2024 r. III AUa 1512/21 uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z 13 lipca 2021 r., X U 2615/19 i odrzucił odwołanie O. R. A. w C. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Częstochowie z 4 kwietnia 2019 r. oraz odrzucił apelację organu rentowego oraz C.-P. I. A. w C. od wspomnianego wyroku Sądu Okręgowego.

Wyrok Sądu drugiej instancji został zaskarżony przez organ rentowy skargą kasacyjną w części, to jest co do punktu 1 obejmującego rozstrzygnięcie o uchyleniu wyroku Sądu pierwszej instancji i odrzuceniu odwołania. Zaskarżonemu

wyroкови organ rentowy zarzucił: 1) naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie: art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 373 § 1 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie skutkujące uznaniem, że po stronie odwołującej występuje podmiot nie mający zdolności sądowej i w konsekwencji zaskarżony wyrok należało uchylić w całości i odrzucić odwołania a następnie odrzucić apelacje Stron od wyroku Sądu I instancji; 2) naruszenie przepisów prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie, a mianowicie: art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 497 ze zm., ustawa systemowa) przez niewłaściwe zastosowanie i ustalenie - mimo, że O. R. A. w C. jest płatnikiem składek zgłoszonym w ZUS, występowała w spornych umowach cywilnoprawnych po stronie zleceńodawcy oraz zaskarżyła decyzje ZUS - że istnieją podstawy do uchylenia w całości zaskarżonego wyroku Sądu pierwszej instancji i odrzucenia odwołań oraz odrzucenia apelacji stron od wyroku Sądu pierwszej instancji mimo braku przesłanek do takiego rozstrzygnięcia.

Organ rentowy wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w zakresie objętym skargą oraz zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości według norm przepisanych. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uzasadnił tym, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów w analogicznym stanie faktycznym i prawnym (dotyczącym tych samych stron postępowania, a jedynie innych zainteresowanych).

W szczególności zachodzi potrzeba potwierdzenia przez Sąd Najwyższy w kwestii prawidłowości stanowiska organu rentowego odnośnie do oznaczenia płatnika składek, tj. O. R. A. w C., w zaskarżonych decyzjach ZUS. Skarżący podniósł ponadto, że zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo w granicach zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarga organu rentowego podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna z innych przyczyn (art. 398⁶ § 2 k.p.c.) z uwagi na brak *gravamen* w zaskarżeniu wyroku Sądu drugiej instancji. Przesłanką zaskarżenia orzeczenia w postępowaniu

cywilnym jest istnienie interesu prawnego w zaskarżeniu orzeczenia. Interes prawny w zaskarżeniu, określany jako *gravamen*, rozumiany jest – najogólniej rzecz ujmując - jako pokrzywdzenie polegające na niekorzystnej dla strony różnicy między zgłoszonym przez nią żądaniem a sentencją zaskarżonego orzeczenia. Brak tak rozumianego interesu prawnego prowadzi do odrzucenia środka odwoławczego (zob. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSN 2014 Nr 11, poz. 108, wyrok Sądu Najwyższego z 19 marca 2019 r., III PK 32/18, niepubl.).

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w Katowicach uchylił wyrok Sądu pierwszej instancji, zawierający kwestionowane przez organ rentowy rozstrzygnięcie w przedmiocie płatnika składek na ubezpieczenia społeczne oraz odrzucił odwołania od decyzji organu rentowego. Oznacza to, że decyzje organu rentowego z 4 kwietnia 2019 r. stały się ostateczne. Wyrok Sądu drugiej instancji nie jest w konsekwencji niekorzystny dla organu rentowego, którego decyzje ostatecznie zostały utrzymane w mocy bez zmian co do tożsamości płatnika składek. Strona ma interes prawny w zaskarżeniu tylko takiego orzeczenia, które jest niezgodne z jej żądaniem zgłoszonym w procesie (postanowienie Sądu Najwyższego z 27 lutego 2013 r., III CSK 22/13, LEX nr 1314360). Ponieważ w toku procesu organ rentowy bronił wydanej przez siebie decyzji, także co do tożsamości płatnika, a rozstrzygnięcie Sądu drugiej instancji skutkuje utrzymaniem decyzji w mocy także w tym zakresie, organ rentowy nie miał interesu prawnego we wniesieniu skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.
[a.ł.]